

Гіптенко В. В., магістр, Чупріна Н. В., проф.

Київський національний університет технологій та дизайну

ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ЧОЛОВІЧОГО СПОРТИВНОГО ОДЯГУ

Анотація. Розглянуто основні етапи та критерії розвитку спортивного одягу.

Охарактеризовано вимоги до чоловічого одягу для занять спортом: образно-проєктні, функціональні та ергономічні характеристики, що впливають на дизайн чоловічого спортивного одягу. Проаналізовано основні стильові напрями, в рамках яких розвиваються чоловічий одягу спортивного стилю. Окреслено поширені модні тенденції дизайну чоловічого спортивного одягу. Визначено та охарактеризовано напрям streetwear як провідний серед актуальних тенденцій чоловічої моди кінця XX – початку XXI століть. Окреслено діяльність світових та вітчизняних брендів модного одягу у сфері розробки чоловічого спортивного вбрання.

Ключові слова: streetwear, casual, вулична мода, дизайн одягу, чоловічий спортивний одяг, модний бренд, образно-проєктні рішення.

Giptenko V. V., Master, Chuprina N. V., Prof.

Kyiv National University of Technologies and Design

DESIGN FEATURES OF MEN'S SPORTSWEAR

Abstract. The main stages and criteria for the development of sportswear are considered. The requirements for men's clothing for sports are characterized: design, functional and ergonomic characteristics that affect the design of men's sportswear. The main style trends within which men's sportswear is developing are analyzed. The common fashion trends in the design of men's sportswear are outlined. The streetwear trend is identified and characterized as a leading one among the current trends in men's fashion of the late XXth - early XXIst centuries. The activities of global and domestic fashion brands in the field of developing men's sportswear are outlined.

Keywords: streetwear, casual, street fashion, clothing design, men's sportswear, fashion brand, visual design solutions.

Вступ. Чоловічі спортивні костюми здобули широку популярність у всьому світі завдяки своїй зручності та практичності. Вони поєднують у собі два основні напрями використання:

- заняття спортом, фітнесом або професійні тренування;
- повсякденний, вуличний чи розслаблений стиль.

У першому випадку спортивний одяг виконує своє головне завдання – забезпечує комфорт і свободу рухів під час фізичних навантажень. У другому – він стає частиною щоденного образу чоловіка, створюючи стильний і невимушений «look». Правильно підібрані речі дозволяють легко сформувати модний спортивний образ. Останнім часом багато брендів приділяють особливу увагу спортивній моді, пропонуючи сучасні дизайнерські рішення для чоловічого гардеробу. У центрі уваги – практичність, простота крою та універсальність моделей. Комфорт і відчуття зручності залишаються головними критеріями вибору одягу на кожен день [2, 10].

Чоловіку потрібно, щоб він надів одяг і повністю про нього забув. Його не повинні відволікати розв'язаний бант або косо заправлена сорочка. При цьому сучасні чоловіки не менше, ніж жінки, прагнуть виглядати стильно і привабливо, вони також тяжіють до індивідуальності. І якщо класичний, вікторіанський або стиль 1960-х років подобається не всім, то молодіжний вітають практично всі представники людства.

Постановка завдання. Охарактеризувати основні тенденції та особливості розробки чоловічого спортивного одягу, що можуть бути застосовані як в дизайні

екіпірування для занять активними видами спорту, так і в дизайні повсякденного чоловічого вбрання напряму *streetwear*.

Результати досліджень. Спортивний стиль в одязі символізує незалежність і свободу. Він увібрав в себе різні стильові характеристики, які з'являлися і розвивалися впродовж тривалого часу. У вузькому сенсі, це штани або джинси, футболка і зручне взуття, вибір яких залежить від особистих уподобань, відповідності способу життя або професії, доречності і функціональності.

Головною ознакою спортивного стилю в одязі є повна відмова від речей в класичному стилі на користь комфорту та яскравих кольорів. Він допомагає підкреслити унікальність власника і здатний навіть дратувати оточуючих; поєднує в собі мотиви різних стилістичних проявів: від гранжу до спортивного і хіп-хоп стилю, може бути різним і навіть непередбачуваним. Наприклад, сьогодні парубок може приміряти на себе недбалий образ або речі панк або репера, а завтра його вже можна буде побачити в більш елегантному і стриманому *casual* ансамблі. В цьому і є вся принада широкі спектру нюансів спортивного стилю одягу.

Сучасний спортивний одяг уже давно перестав бути виключно атрибутом тренувань чи занять спортом. Сьогодні чоловіки різного віку все частіше обирають спортивний стиль як основу свого повсякденного образу. Журнал *Symbol Magazine* радить оновити гардероб речами у спортивній стилістиці, щоб створити різні образні варіації – від класичного спорт-стилю до напрямів *sport-chic* або *sport-casual*.

Спорт-класика. Сформувати класичний спортивний образ доволі просто – його ключова ідея полягає у зручності та практичності речей, які забезпечують комфорт під час тренувань чи активних занять. До базових елементів спорт-класики належать костюми з м'якого трикотажу у стриманих відтінках (наприклад, від брендів модного одягу *MooRER* або *Brunello Cucinelli*), а також моделі з яскравими лампасами, кольоровими вставками чи принтами (*Palm Angels*). Для літнього сезону чудовим вибором стануть комплекти з шортами *Mackage* у поєднанні з футболками, майками чи легкими світшотами.

Спорт-кежуал. Сучасна мода створила новий напрям під назвою *sport casual*, який поєднує елементи повсякденного одягу зі спортивним стилем. Це комфортний міський варіант для щоденного використання. Такий образ легко скласти, комбінуючи джинси з футболкою, худі чи кардиганом на блискавці, а доповнити – кросівками, кедами або снікерсами.

Спорт-шик. Стилістика *sport-chic* – це поєднання спортивних елементів з нотками елегантності та гламурного блиску. Тут важливо дотриматися балансу: достатньо однієї спортивної речі у поєднанні з вишуканими акцентами. Такою деталлю може стати принт від модного бренду *Dolce & Gabbana*, елемент класичної стилістики або світла, витончена кольорова гама. Наприклад, поєднання футболки-поло *Cashmere & Whiskey* зі світлим неформальним костюмом чудово передасть дух стилю *sport-chic*. Сучасні модні тенденції відкривають перед хлопцями та молодими чоловіками безліч можливостей для самовираження, експериментів і пошуку власного стилю. Такий підхід допомагає кожному відчути свободу, позбутися обмежень у дотриманні стильової одноманітності та створити образ, який максимально відповідає характеру власника. У повсякденному одязі дедалі частіше поєднуються елементи різних напрямів, зокрема:

- **спортивний стиль** – речі з трикотажу, зручне взуття та відповідні аксесуари;
- **street style** – класичні джинси, футболки, светри або світшоти;
- **smart casual** – рвані джинси, піджаки, сорочки, штани та прості базові футболки;

– *проектно-образні ознаки брутальності* – шкіряні куртки, потерті джинси, зістарені сорочки чи светри та масивне взуття.

Отже, активний спосіб життя і заняття спортом сьогодні – це не просто модний тренд, а реальний шлях до фізичного та емоційного добробуту. Спорт на відкритому повітрі допомагає підтримувати гарну форму, зміцнює здоров'я, підвищує рівень енергії та стійкість до стресу. Кожен може обрати той формат тренування, який відповідає його рівню підготовки та вподобанням.

Особливе значення у цьому процесі має правильно підібране *спортивне екіпірування*, адже саме воно безпосередньо впливає на комфорт, ефективність і задоволення від фізичної активності. Зручний одяг, якісне взуття та корисні аксесуари не лише підвищують продуктивність, але й мотивують залишатися активними. Тому, готуючись до чергового тренування на природі, варто перевірити свій спортивний гардероб – можливо, саме він допоможе зробити заняття ще приємнішими.

Незалежно від виду спорту чи пори року, правильно підібраний одяг може суттєво вплинути на результати та комфорт під час активностей просто неба. При виборі екіпірування важливо враховувати сезонність:

- для зими – теплоізоляцію, захист від вітру, снігу та вологи;
- для літа – легкість, вентиляцію та захист від ультрафіолетових променів.

Основні вимоги до спортивного одягу для тренувань на відкритому повітрі включають [7, 8]:

1. *повітропроникність*. Матеріали мають пропускати повітря, щоб тіло не перегрівалося, а температура залишалася комфортною.

2. *паропроникність*. Тканини повинні виводити надлишкову вологу, не допускаючи накопичення конденсату.

3. *вологозахист*. Одяг має бути стійким до дощу чи снігу та швидко висихати.

4. *вітрозахист*. Захист від холодного повітря допомагає уникнути переохолодження під час тренувань.

5. *зручність і свобода рухів*. Одяг повинен бути еластичним і не обмежувати рухливість. Технології плоских швів і продуманий крій забезпечують додатковий комфорт.

6. *захист від ультрафіолету*. Влітку важливо, щоб тканини мали УФ-фільтри, які оберігають шкіру від шкідливого сонячного випромінювання.

7. *багатошаровість*. Комбінування кількох шарів дозволяє контролювати теплообмін. Оптимальний варіант – базовий шар для виведення вологи, утеплювальний для збереження тепла та зовнішній – для захисту від опадів і вітру.

8. *світловідбивальні елементи*. Для вечірніх занять спортом важливо, щоб одяг мав рефлексивні вставки, які підвищують видимість і безпеку.

Безперечно, тренувальний одяг має гармонійно поєднувати в собі стильові особливості, функціональність і комфорт, забезпечуючи свободу рухів та підтримку під час будь-яких фізичних навантажень. Водночас ніхто не обмежує можливість експериментувати зі своїм образом. Поєднання різних деталей, використання аксесуарів та оригінальна гра з кольорами допомагають створити індивідуальний і впізнаваний стиль.

Щодо вибору кольорової гами, то тут не існує строгих правил – орієнтуватися варто лише на власні емоції, настрої і самовираження.

Сучасні стилістичні особливості та дизайнерські рішення спортивного одягу для тренувань на відкритому повітрі залежать від особистих смаків, пори року, умов занять і модних тенденцій. Наразі можна виділити кілька найпопулярніших напрямів та елементів дизайну спортивного одягу, призначеного для тренувань просто неба.

1. Мінімалістичність образу та функціональність проєктних рішень: застосування лаконічних членувань, мінімальної кількості деталей, прості форми та чисті кольори, у поєднанні з композиційним застосуванням логотипів та емблем формують актуальний сучасний образ для занять активними видами діяльності просто неба [5, 9].

2. Впровадження вуличної моди в поєднання з рішеннями одягу для занять спортом впливають на актуальність таких елементів міських образів як колористика камуфляжу, застосування яскравих принтів та графіті зображень – що створює неповторний баланс модних пропорційних рішень, лаконічних кольорів та графічно-виразних декоративних елементів в одязі.

3. Застосування технологічних рішень в матеріалах, з яких створюється одяг *streetwear* дозволяє дотримуватись функціональних та ергономічних вимог до розробки одягу, який має бути комфортним та зручним під час носіння. Дазийн моделей вуличного вбрання має відображувати легість та свободу у застосуванні, свободу рухів, як при застосуванні у повсякденного життя, так і при заняттях певними видами спорту [8].

4. Звернення до ретро-стилістики при формуванні унікальних проєктних образів є доволі поширеною практикою легендарних та сучасних брендів модного одягу – натхнення стильовими рішеннями минулих років дає можливість демонструвати актуальні напрями розвитку вуличної моди та разом з тим адаптувати до сучасних потреб перевірені часом образні рішення [3].

Джерело: [7–9, 11].

Рис. 1. Чоловічі спортивні куртки провідних брендів одягу

Напрямок *streetwear* сформувався у 1970 – 1980-х роках у США, насамперед у Каліфорнії та Нью-Йорку. Його засновниками вважаються скейтбордисти, серфери та шанувальники хіп-хоп культури. Одним із перших брендів, що втілює цю естетику, був **Stüssy**, створений Шоном Стуссі у 1980-х роках. Характерними рисами модного одягу цього бренду стали графічні принти, логотипи, шрифтові написи, оверсайз-силуети та змішання спортивних і вуличних елементів.

У 1990-х роках *streetwear* виходить за межі субкультур і стає частиною масової моди. З'являються такі бренди, як **Supreme** (США), **A Bathing Ape** (Японія), **Carhartt**

WIP (Німеччина), які поєднали урбаністику з креативними графічними рішеннями. Поступово streetwear перетворюється на глобальний культурний феномен, який вплинув навіть на Будинки високої моди – **Louis Vuitton**, **Balenciaga**, **Off-White**, що почали активно інтегрувати елементи вуличного стилю у свої колекції.

Streetwear сьогодні – це не лише напрям одягу, а стиль життя, тісно пов'язаний із музикою, графіті, цифровими медіа та суспільною позицією молоді. Основними його ознаками є вільний крій, практичність, унісекс-характер, наявність логотипів, принтів і яскравих графічних елементів [1].

Вагомий внесок у розвиток streetwear зробили дизайнери та бренди, які поєднали елементи вуличного стилю з естетикою високої моди. **Вірджил Абло**, засновник бренду **Off-White**, став одним із ключових діячів, які поєднали streetwear з концептуальним дизайном. Його роботи характеризуються експериментальними формами, промисловими деталями, текстовими написами та символічними стрілками, які стали візуальним кодом бренду.

Інший відомий бренд – **Supreme** – зробив акцент на обмежених колекціях і колабораціях, що створило ефект ексклюзивності. Його співпраця з **Nike**, **The North Face**, **Louis Vuitton** та іншими брендами визначила новий підхід до модної індустрії – коли вулична культура стає об'єктом колекційного попиту [7, 11].

Джерело: [7–9, 11].

Рис. 2. Елементи та деталі чоловічого спортивного одягу

Еко-напрями та свідоме ставлення до вибору матеріалів стають ключовими орієнтирами при створенні сучасного чоловічого гардеробу. Молоде покоління дедалі частіше надає перевагу екологічності, стійкому виробництву та відповідальному споживанню. Одяг, виготовлений із переробленої сировини, органічної бавовни чи екологічно безпечних синтетичних тканин, уже давно перестав бути новинкою – сьогодні це прояв сучасного стилю й турботи про довкілля.

Багато брендів нині прагнуть не лише задовольнити естетичні очікування покупців, а й запропонувати їм етичні рішення [6, 10]. У моді 2025–2026 років спостерігається зростання інтересу до речей, створених із природних волокон або з мінімальним використанням хімічних добавок. Також помітна тенденція до співпраці відомих марок із організаціями, які популяризують екологічні ініціативи. Зокрема,

компанії *Patagonia* та *Levi's* залишаються серед лідерів у сфері відповідальної моди, успішно поєднуючи стиль, якість і турботу про природу.

Мінімалізм і стриманість. Одним із найактуальніших напрямів сучасної чоловічої моди залишається мінімалізм – чисті лінії, лаконічні форми та нейтральна кольорова гама. Такий підхід допомагає створювати універсальні образи, які підходять і для міського життя, і для активного відпочинку, підкреслюючи впевненість і внутрішній баланс [4].

Мінімалізм і екологічність – такими є найбільш соціально затребувані тенденції моди. Найближчим часом найпопулярнішими будуть функціонально довершені, практично значимі, з інтерактивною деталізацією елементів, зручні у використанні предмети гардероба, без яскраво притягуючих елементів [6, 12].

Багатошаровість – це не просто модна тенденція, а практичний підхід, що виник як відповідь на непередбачуваність сучасної погоди. Такі проєктні рішення вирізняються цікавим поєднанням різних фактур, форм і силуетів, завдяки чому образ набуває глибини та динаміки. Якщо раніше багатошарові комплекти вважалися виключно елементом креативного стилю, то нині вони стали ще й проявом функціональності.

У дні, коли погода здатна змінитися від прохолоди до спеки, багатошаровий look стає справжнім порятунком. Комбінації з футболки, джемпера, сорочки й куртки дозволяють легко адаптуватися до температурних коливань, не втрачаючи унікальності. Такий підхід дає змогу не лише залишатися в комфорті, а й виглядати сучасно й гармонійно.

Багатошаровість – це також простір для творчості: дозволяються будь-які експерименти з кольорами, текстурами та довжинами, щоб створити унікальний образ, який поєднає практичність і виразність.

Місто стало головним середовищем, у якому формується мода. Урбанізація визначає нові вимоги до одягу – практичність, адаптивність, захист від погодних умов. Саме міське життя з його ритмом, транспортом, цифровими технологіями та соціальними контактами створює попит на *streetwear* – одяг, який одночасно комфортний, функціональний і візуально виразний.

Культура вулиці є джерелом натхнення для дизайнерів. Мотиви графіті, музики, спорту, молодіжних протестів відображаються у формоутворенні, декоративних елементах, принтах. Одяг стає полотном для самовираження, способом «говорити» через символи, логотипи, зображення. Це робить *streetwear* більш емоційно насиченим і близьким до споживача, ніж класичний чи офіційний стиль.

Джерело: [7–9, 11].

Рис. 3. Моделі чоловічого поясного одягу для хайкінгу провідних брендів спортивного одягу

Стильовий напрям **streetwear** виник як відображення молодіжних субкультур, протесту проти традиційної моди та прагнення до самовираження. З часом він трансформувався з неформального явища у повноцінний напрям сучасного дизайну, який поєднує комфорт, практичність і виразну естетику. Після 2000-х років із розвитком інтернету та соцмереж з'явилася нова хвиля streetwear – **digital streetwear**. Молодь перейняла естетику міста у віртуальний простір: модні образи поширювалися через Instagram, TikTok, Pinterest, що дало стилю глобальний масштаб.

Streetwear перетворився з символу бунту на форму самовираження нового покоління, яке поєднує урбаністичний стиль життя, цифрову культуру та індивідуалізм. Сьогодні streetwear є невід'ємною частиною глобальної індустрії моди та важливим соціальним маркером покоління молоді [3, 5].

Великий вплив на поширення streetwear мають **соціальні медіа**. Платформи, як от Instagram, TikTok, Pinterest, сприяють візуальній популяризації брендів, нових колекцій і трендів. Молоді люди не просто «споживають контент», а й самі створюють актуальні тренди, поширюючи їх в соціальних мережах – через блоги, стріми, колаборації з брендами. Це перетворює streetwear на форму інтерактивної культури, де кожен користувач може бути учасником модного процесу.

Вплив світових брендів streetwear важко переоцінити. Такі компанії, як **Supreme**, **Off-White**, **Nike ACG**, **Stone Island**, задають вектор розвитку моди. Їхній успіх полягає у балансі між масовістю та елітарністю, інноваціями та візуальною впізнаваністю.

Off-White (Вірджил Абло) змінив уявлення про поєднання стріт-естетики з високою модою. Його колекції демонструють взаємопроникнення вуличного й подіумного простору. **Stone Island** акцентує на технологічних тканинах, експериментах із фарбуванням і військовою стилістикою.

Український streetwear також активно розвивається. Серед найпомітніших брендів – **Syndicate Original**, **KSENIASCHNAIDER**, **Riot Division**, які поєднують функціональність, урбаністичність і технологічність матеріалів. Так, **Riot Division** відомий своїм «трансформуючим» одягом, який поєднує моду й інженерні рішення, а **Syndicate Original** відображає дух київської молоді, звертаючись до архітектурних мотивів міста. Україна активно долучилася до streetwear-культури після 2010 року. Вітчизняні бренди створюють одяг, який поєднує локальну айдентику з глобальними трендами. Особливістю українського streetwear є **поєднання урбаністичної жорсткості з мінімалізмом і символічністю**.

Ці бренди активно використовують:

- принти з мотивами архітектури Києва;
- символи свободи й протесту;
- технологічні матеріали;
- екоорієнтований підхід до виробництва.

Серед **українських брендів** варто відзначити [12]:

- **Syndicate Original** – перший український streetwear-бренд, що співпрацював із Supreme та зберігає впізнавану айдентику, натхненну київською архітектурою;
- **Riot Division** – засновник напрямку «techwear» в Україні, з багатофункціональними куртками-трансформерами;
- **KSENIASCHNAIDER** – бренд, відомий концептуальними рішеннями з переробленого деніму та сталим підходом до дизайну;
- **FINCH** та **Ksenia Schneider** – поєднання стріт-культури з мінімалізмом і технологічними матеріалами.

Український streetwear набуває популярності не лише в межах країни, а й на міжнародних платформах. Його відмінність – у поєднанні автентичних культурних мотивів, постіндустріальної естетики та технофункціонального дизайну.

Висновки. У процесі дослідження встановлено, що стиль streetwear є одним із найвпливовіших напрямів сучасної чоловічої моди. Він виник у результаті синтезу молодіжних субкультур, урбаністичної культури та спортивного стилю, а нині став частиною глобальної модної індустрії.

Аналіз історії розвитку streetwear показав, що цей напрям пройшов шлях від неформального протесту до визнаного світовими брендами стилю. Його популярність серед чоловіків пояснюється поєднанням комфорту, індивідуальності та можливості самовираження.

Визначено, що сучасний споживач прагне до простоти, технологічності, зручності та гармонійного поєднання моди й функціональності. Для нього важливі сталість виробництва, автентичність, символічність дизайну.

Основні принципи створення колекції чоловічого повсякденного одягу у стилі streetwear полягають у дотриманні ергономічності, використанні інноваційних матеріалів, збалансованості кольорів і форм, а також у впровадженні авторських ідей, що підкреслюють національну ідентичність.

Таким чином, streetwear сьогодні – це не лише мода, а культурний код сучасності, що поєднує традиції, технології та молодіжну свободу. Саме в цьому напрямі закладено великий потенціал для подальшого розвитку українського дизайну одягу.

Список використаної літератури

1. Bonadio E. The Cambridge Handbook of Copyright in Street Art and Graffiti. London: Cambridge University Press, 2019. 203 p.
2. Chouinard Y. Earth is now our only shareholder. URL: <https://www.patagonia.com/ownership/>
3. Dark A. From '90s minimalism to changing fashion month forever: Helmut Lang's lasting impact on fa. L'Officiel USA. URL: <https://www.lofficielusa.com/fashion/helmut-lang-designer-career-90s-minimalism-fashion-month>.
4. Dimant E. Minimalism and Fashion. London: Harper Collins, 2023. 224 p. URL: <https://pdf.wecabrio.com/minimalism-and-fashion.pdf>.
5. Pangarkar A., Shukla P., Taylor Ch. Minimalism in consumption: A typology and brand engagement strategies. *Journal of Business Research*. 2017. Vol. 127. P. 167–178. URL: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.01.033>.
6. Raynal-Pecený E. Circular fashion: an alternative to fast fashion: bachelor's thesis: Liberal Arts & Humanities. Prague: Charles University Prague. 60 p. URL: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/149278/130317215.pdf?sequence=1>.
7. The North Face Extreme Gear. URL: <https://www.thenorthface.co.uk/extreme.html>.
8. Офіційний веб-сайт Arc'teryx LEAF URL: <https://leaf.arcteryx.com/ca/en/>.
9. Офіційний веб-сайт Columbia. URL: <https://www.columbia.com/international>.
10. Офіційний веб-сайт Global Fashion Exchange URL: <https://sdgs.un.org/partnerships/global-fashion-exchange>.
11. Офіційний веб-сайт Nike ACG. URL: <https://the-based.com/ua/nike-acg>.
12. Що таке Sustainable Fashion та хто ж вони, українські sustainable-бренди. URL: <https://ukrainian.fashion/shho-take-sustainable-fashion-ta-xto-zh-voni-ukra%D1%97nski-sustainable-brendi/>
13. Спортивна мода для чоловіків. URL: https://www.listikoff.com/sportuvna-moda-cholovicha/?srsltid=AfmBOopp2BvYwtAZt4VVhOVwV8cca_Wm9MEN8JKzDxlXVtvjwCJysjjv.